

DOI <https://doi.org/10.32782/3041-1297/2026-1-41>

Л. В. Пилипенко, О. М. Лозинська

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, м. Львів, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1379-0470> – Л. В. Пилипенко

<https://orcid.org/0009-0002-7712-2017> – О. М. Лозинська

 liliihodii@gmail.com

ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ВИГОРАННЯ ТА ВТОМИ ВІД СПІВЧУТТЯ У ПСИХОЛОГІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Анотація. У статті здійснено теоретичний аналіз феноменів вигорання та втоми від співчуття у діяльності психологів в умовах воєнного стану. Актуальність цього дослідження зумовлена безпрецедентним зростанням психоемоційного навантаження на фахівців соціономічних професій в Україні. Автори обґрунтовують, що традиційні моделі вигорання, сформовані у стабільних соціальних умовах, потребують переосмислення через особливі та екстремальні умови сучасного українського контексту.

У роботі проведено змістовне розмежування понять «вигорання», «втома від співчуття», «вторинний травматичний стрес» та «вікарна травма». Визначено, що втома від співчуття виступає специфічним предиктором, який прискорює динаміку вигорання, виснажуючи психологічний ресурс фахівця з психічного здоров'я значно швидше, ніж організаційні чинники. Особлива увага приділена концепції «глобальної втоми від співчуття», яка виникає внаслідок заглиблення психолога у загальнонаціональний травматичний контекст та постійний потік травматичної інформації.

Проаналізувавши сучасні емпіричні дослідження встановлено цікавий зв'язок: фахівці, які надають допомогу безпосередньо у зонах бойових дій, часто показують вищий рівень психологічної стійкості завдяки високому рівню задоволення від співчуття та посттравматичному зростанню. У статті доведено, що професійне задоволення виступає критичним захисним бар'єром, який запобігає деперсоналізації та розвитку цинізму.

Автор приходять до висновку про необхідність визнання вразливості психолога та впровадження системної культури турботи про психологів. Це передбачає не лише індивідуальні практики усвідомлення і самоспівчуття, а й організаційну підтримку за допомогою систематичних супервізій та обмеження інформаційного навантаження. Отримані результати можна використати для збереження психічного здоров'я фахівців соціономічних професій та волонтерів.

Ключові слова: втома від співчуття, вигорання, вікарна травма, психологи, воєнний стан, вторинний травматичний стрес, задоволення від співчуття.

L. V. Pylypenko, O. M. Lozynska

Lviv State University of Life Safety, Lviv, Ukraine

THEORETICAL ANALYSIS OF BURNOUT AND COMPASSION FATIGUE AMONG PSYCHOLOGISTS UNDER MARTIAL LAW

Abstract. The article provides a comprehensive theoretical analysis of the phenomena of burnout and compassion fatigue in the professional activities of psychologists under martial law. The relevance of the study is driven by the unprecedented increase in psycho-emotional pressure on specialists of helping professions in Ukraine. The authors argue that traditional burnout models, developed in stable social environments, require re-evaluation due to the specific and extreme conditions of the modern Ukrainian context.

The paper offers a substantive differentiation between the concepts of "burnout," "compassion fatigue," "secondary traumatic stress," and "vicarious trauma". It is determined that compassion fatigue acts as a specific predictor that accelerates burnout dynamics, depleting the mental health professional's psychological resources significantly faster than organizational factors. Particular attention is paid to the concept of "global compassion

fatigue," which arises from the psychologist's immersion in the nationwide traumatic context and the constant flow of traumatic information.

Based on the analysis of recent empirical studies, a paradoxical relationship has been established: specialists providing aid directly in combat zones often demonstrate higher levels of psychological resilience due to high levels of compassion satisfaction and post-traumatic growth. The article proves that professional satisfaction serves as a critical protective barrier that prevents depersonalization and the development of cynicism.

The author concludes that it is necessary to recognize the psychologist's vulnerability and implement a systemic culture of care for mental health practitioners. This involves not only individual practices of mindfulness and self-compassion but also organizational support through systematic supervision and the limitation of information overload. The findings can be utilized to preserve the mental health of specialists in helping professions and volunteers.

Key words: compassion fatigue, burnout, vicarious trauma, psychologists, martial law, secondary traumatic stress, compassion satisfaction.

Постановка проблеми. Сучасні реалії, зумовлені воєнним станом в Україні, значно підвищують потребу населення у психологічній допомозі та підтримці. Психологи, які працюють з людьми, які пережили травматичні події, вимушене переміщення, втрату, еміграцію, бойовий досвід або інші наслідки війни, щоденно стикаються з інтенсивними емоційними переживаннями клієнтів, їхнім болем, страхом тощо. Відповідно професійна діяльність фахівця з психічного здоров'я вимагає розвиненої емпатії, емоційної залученості та постійної психологічної підтримки інших, що, у свою чергу, створює значне емоційне та психічне навантаження на самих фахівців.

За результатами соціологічних досліджень, упродовж 2022–2025 років спостерігається позитивна динаміка звернень населення до психологів: від приблизно 7 % у 2022 році до 17 % у 2025 році. Водночас значно зріс загальний запит на психологічну підтримку – з 41% до 71%, що може свідчити про зростання потреби населення у фаховій психологічній допомозі в умовах тривалого воєнного стресу та соціальної нестабільності [5].

Тривалий контакт із непростим досвідом клієнтів, високий рівень відповідальності за результати психологічної допомоги, а також робота в умовах загальної соціальної нестабільності та невизначеності можуть сприяти розвитку негативних психологічних станів у фахівців соціономічних професій. Серед них особливу увагу займають феномени втоми від співчуття та вигорання, які дедалі частіше розглядаються у науковій літературі як важливі чинники зниження професійного благополуччя та ефективності діяльності психологів.

Особливо актуальною ця проблематика стає в умовах воєнного стану, коли психологи часто працюють перебуваючи в тих самих соціальних та емоційних умовах, що й їхні клієнти. Звідси, може зростати ймовірність вторинної травмизації, втоми від співчуття та розвитку вигорання.

Незважаючи на значну кількість наукових праць, присвячених окремим аспектам цих феноменів, питання їх взаємозв'язку та особливостей прояву у професійній діяльності психологів в умовах воєнного стану потребує подальшого вивчення.

У зв'язку з цим ми вважаємо, що актуальним є здійснення теоретичного аналізу феноменів втоми від співчуття та вигорання у професійній діяльності психологів, а також визначення особливостей їх взаємозв'язку в умовах невизначеності.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Фундаментальні аспекти вивчення вигорання розкрито у працях зарубіжних (С. Джексон, М. Лейтер, К. Маслач, Г. Фрейденбергер, В. Шауфелі) та українських (В. Демидюк, Л. Карамушка, В. Лефтеров, Л. Лотоцька-Голуб, Н. Орлянська, Ю. Паловські, Л. П'янківська, Н. Чепелева та ін.) дослідників. Специфіку вигорання безпосередньо у психологів вивчали В. Босько, А. Костюк, М. Міщенко, Є. Лікарчук та ін.

У сучасних наукових доробках особливий акцент робиться на диференціації вигорання та втоми від співчуття, що знайшло відображення у роботах М. Аль-Аббадей, К. Кутри, Л. Ляховець, Г. Мавроїдеса, О. Низовець-Кропти, Б. Стемм, К. Стівенс, С. Тріліви та ін. Водночас в умовах воєнного стану ці явища набувають нових особливостей, що зумовлює необхідність подальшого теоретичного осмислення їх психологічних механізмів, чинників виникнення та специфіки прояву у професійній діяльності психологів.

Метою статті є здійснити теоретичний аналіз феноменів вигорання та втоми від співчуття у професійній діяльності психологів і визначити особливості їх взаємозв'язку в умовах воєнного стану.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналіз особливостей професійної діяльності українських психологів в умовах воєнного стану свідчить про закономірне зростання психоемоційного навантаження, яке спричинене пере-

буванням фахівця у спільному травматичному полі з клієнтом. У межах теоретичного дискурсу необхідно розмежовувати психологічні явища, що виникають у процесі такої діяльності, зокрема вигорання та втому від співчуття. Досить часто ці поняття розглядають як взаємодоповнюючі, однак вони мають низку відмінностей, а в умовах війни стають більш вираженими.

Вихідною точкою нашого аналізу є дефініція поняття «вигорання», яке відповідно до одинадцятого видання Міжнародної класифікації хвороб (МКХ-11, діагностичний код QD85) визначають як синдром, який виникає у зв'язку із хронічним професійним стресом з яким не вдалося впоратись, та характеризується відчуттям виснаження та браком енергії, відстороненістю від роботи або цинізмом та негативізмом щодо неї, а також зниження професійної ефективності і відсутністю досягнень [9].

У межах класичної трьохкомпонентної моделі К. Маслач та С. Джексона цей синдром постає як сукупність емоційного виснаження, деперсоналізації та редукції особистих досягнень [12].

Незважаючи на широке впровадження трьохкомпонентної моделі К. Маслач, у сучасній психіатрії триває дискусія щодо клінічного статусу вигорання. Зокрема, Г. Паркер та Дж. Тавелла наголошують на необхідності формального включення вигорання до класифікаційних систем як окремого розладу, пов'язаного зі стресом, вказуючи на те, що його симптоматика виходить далеко за межі суто професійного контексту [14].

Водночас, специфіка діяльності психолога у кризових ситуаціях актуалізує феномен втоми від співчуття. Відповідно до визначення Ч. Фіглі, ми розглядаємо цей стан як «ціну турботи», специфічне виснаження емпатичного ресурсу, що виникає внаслідок вторинного травматичного стресу [7]. Якщо вигорання є наслідком організаційних недоліків та системного перенавантаження, то втома від співчуття детермінована безпосереднім емоційним залученням у травматичний досвід клієнта чи пацієнта. В умовах воєнного стану ці два явища вступають у складну взаємодію, створюючи кумулятивний ефект професійної деформації фахівця з психічного здоров'я.

У словнику психології Американської психологічної асоціації втому від співчуття трактують як «сукупність симптомів вигорання та стресових проявів, що виникають у опікунів та представників допоміжних професій внаслідок тривалої роботи з людьми, які пережили травму» [6].

Л. Ляховець та О. Низовець-Кропті наголошують на важливості диференціації втоми від співчуття від суміжних станів, таких як вікарна

травма, вигорання та вторинний травматичний стрес. Зокрема, у дослідженні підкреслюється, що втома від співчуття є закономірним наслідком роботи з травмованими клієнтами, який виникає через невідповідність між емпатійними зусиллями фахівця та отриманим результатом. Авторки вважають, що у порівнянні втоми від співчуття та вигорання, останнє розвивається поступово через хронічні організаційні дефекти, а перше виникає значно інтенсивніше, і може бути спровокована навіть однією травматичною подією, та супроводжується глибоким почуттям провини та дистресом. Відмінність між втомою від співчуття та вторинним травматичним стресом полягає в тому, що перше поняття є більш складним, коли поступово накопичується виснаження і зменшується рівень емпатії. Вторинний травматичний стрес, відповідно, характеризується раптовістю та симптоматикою, що майже ідентична клінічному прояву ПТСР. Вікарна травма у порівнянні із втомою від співчуття спричиняє незворотні зміни особистості фахівця протягом тривалого часу, а відповідно інше поняття краще піддається корекції та психотерапії [2, с. 55]. Систематизація цих явищ дозволяє стверджувати, що в умовах війни фахівці перебувають у «континуумі професійного стресу», де втома від співчуття стає природною «ціною за допомогу».

В. Оверчук та О. Суханова дослідили психологічні наслідки роботи в умовах війни для психологів із стажем роботи не менше двох років. Відповідно до отриманих результатів виявлено, що у більшості психологів – середній рівень вигорання, професійного задоволення і вторинного травматичного стресу. Також дані емпіричного дослідження вказують на важливу роль професійного задоволення як критичного захисного фактора, тобто фахівці, які знаходять сенс і задоволення у своїй діяльності, демонструють вищу здатність справлятися із стресом [3, с. 60].

Науковці [13] виділяють наступні фактори втоми від співчуття:

- особистісні (стійкість, вигорання, самоконтроль, емпатія, усвідомленість, самооцінка, задоволення від співчуття, фізичний стан, кількість дітей тощо);
- професійні (професійна компетентність, досвід роботи, професійна ефективність);
- фактори, пов'язані із роботою (травматичний досвід, життєві негаразди, задоволення від роботи, тип практики тощо).

Науковці К. Стівенс і М. Аль-Аббадей стверджують, що психологи зазнають деструктивного впливу не лише в межах терапевтичного альянсу, а й через зануреність у загальнонаціональний

травматичний контекст. Згідно з результатами їхнього дослідження, постійний моніторинг негативних новин та соціально-політична нестабільність створюють кумулятивний ефект виснаження, який автори визначають як «глобальну втому від співчуття». Для українських фахівців це означає, що їхня втома від співчуття детермінована подвійно: емпатійним залученням у бль клієнта та власним проживанням війни як громадянина. Це підтверджує необхідність впровадження стратегій «ТЛС для психологів» (турботи та любові до себе), оскільки традиційні методи профілактики вигорання можуть бути недостатніми в умовах глобальних криз [15].

Важливим аспектом теоретичного аналізу є розуміння структури професійної якості життя фахівців з психічного здоров'я. Як зазначають К. Кутра, Г. Мавроїдес, С. Тріліва одночасно можуть існувати такі два поняття як «задоволення від співчуття» та «втома від співчуття», створюючи складний динамічний баланс [11]. Зокрема, дослідження грецького контексту, який багато в чому подібний до українського через досвід тривалих криз, демонструє, що задоволення від професійної ефективності виступає потужним буфером, який стримує розвиток втоми від співчуття навіть при наявності симптомів вигорання.

Водночас результати цього дослідження підкреслюють нерівномірність ризиків: найбільш вразливими до емоційного виснаження є фахівці державного сектору та представники психіатричного профілю, що зумовлено високим рівнем відповідальності та визначеними обмеженнями. В умовах воєнного стану в Україні ці фактори ризику можуть значно посилюватися, оскільки ресурс задоволення від співчуття виснажується під тиском вторинної травматизації та необхідності працювати в особливих та екстремальних умовах.

Воєнний стан виступає систематичним деструктивним чинником, який впливає на психічне здоров'я людей, справляючи найбільш інтенсивний психотравмуючий вплив на фахівців, чия професійна діяльність пов'язана з постійною опрацюванням наративів про воєнний досвід. Особливої гостроти цей стан набуває у діяльності психологів ДСНС України, які, на відміну від цивільних колег, працюють у безпосередній близькості до епіцентрів надзвичайних ситуацій та ракетних обстрілів.

Аналізуючи вигорання психологів, варто згадати досвід волонтерського руху в Україні, який першим продемонстрував стрімку динаміку емоційного виснаження під час повномасштабного вторгнення. Волонтерська діяльність в умовах

війни часто позбавлена чітких меж між робочим та особистим часом, що змушує працювати у форматі 24/7. Такий режим веде до швидкого зниження рівня внутрішнього ресурсу. Окрему увагу варто приділити феномену «вибіркової провини», який ми виокремили як один із ключових психологічних детермінант вигорання в умовах війни. Це стан, коли людина відчуває важке моральне навантаження через неможливість допомогти всім, хто цього потребує, що зрештою трансформується у відчуття власної недостатності [4, с. 2132]. Для психолога, який щодня працює з травматичними наративами, цей чинник стає прямим шляхом до втоми від співчуття.

Досліджуючи динаміку професійної деформації у роботі психолога, варто звернути увагу на інтегративний підхід, запропонований Є. Лікарчуком, згідно з яким розвиток вигорання у психологів, що працюють в умовах військових конфліктів, відбувається не лінійно, а через паралельне напруження стадій розчарування та фаз виснаження. В основі цієї моделі лежать три етапи інтенсивності:

1. Етап низької інтенсивності, який характеризується ентузіазмом на початку кар'єри, коли фахівець з психічного здоров'я сповнений енергії. Проте це швидко переростає у надмірну залученість в роботу, де психолог витрачає забагато сил, ігноруючи власні потреби. Як наслідок, очікування від результатів зменшуються, може виникати перша втома та проблеми зі сном.

2. Етап середньої інтенсивності, для якого притаманне наростання хронічної втоми та фрустрації, а психолог починає дистанціюватися від колег та клієнтів, стає більш байдужим або навіть цинічним, що є своєрідним захисним механізмом. Саме на цьому етапі з'являється деперсоналізація, коли фахівець намагається відгородитися від чужого болю

3. Етап високої інтенсивності – кінцева стадія, що супроводжується апатією, деструктивною поведінкою та психосоматичними реакціями (головні болі, тиск, біль у шлунку), що зрештою призводить до відчуття повної безпорадності та втрати сенсу у власній професійній діяльності [1, с. 46].

Особливої ваги у контексті нашого дослідження набувають результати роботи науковців З. Костової, Е. Пфайффер та М. Гарбаде, які аналізували професійну якість життя українських фахівців з психічного здоров'я під час воєнного стану в Україні. Автори встановили, що вторинний травматичний стрес та втома від співчуття є прямим наслідком тривалого перебування психологів у зоні бойових дій та постійного опрацю-

вання воєнної травми. У дослідженні виявлено помірний та високий рівні вторинного травматичного стресу у значної частини вибірки, а також, що чим вищий рівень безпосереднього впливу воєнних подій на життя самого психолога, тим вищим є ризик розвитку втоми від співчуття. Проте, ключовим теоретичним висновком дослідження є те, що задоволення від співчуття та посттравматичне зростання виступають потужними адаптаційними механізмами, які дозволяють фахівцям зберігати професійну дієздатність навіть за умов високого ризику вигорання [10].

Серед результатів останніх праць якості професійного життя українських фахівців у контексті затяжного воєнного конфлікту варто виділити дослідження Н. Гусак, К. Ніколової, О. Збітневої, О. Горбанової та В. Хауфа, які стверджують, що в сучасних реаліях України вторинний травматичний стрес виступає домінуючим фактором, який зумовлює розвиток вигорання. Автори зазначають, що робота з населенням, яке постраждало від війни, створює специфічне навантаження на психолога, що за умов відсутності регулярної супервізії призводить до швидкої деперсоналізації та втрати професійної ефективності. Результати засвідчили, що попри екстремальні умови діяльності, випадки гострого професійного вигорання та вторинного травматичного стресу є поодинокими й складають лише 0,1% та 0,3% відповідно. Водночас помірні рівні цих деструктивних станів є досить поширеними: ознаки вигорання зафіксовано у 49,1% опитаних, а вторинного травматичного стресу – у 56,5%. Важливим показником є високий рівень задоволення від співчуття, який спостерігається у більшості фахівців (80,1% у помірному діапазоні та 18,2% у високому). Цікавим є той факт, що фахівці, які перебували в зонах активних бойових дій протягом 2022 року, продемонстрували нижчі показники вигорання та вторинного травматичного стресу на фоні вищого рівня професійного задоволення. Розуміння механізмів, що підтримують задоволення від співчуття та мінімізують втому від нього, що є критично важливим для збереження системи охорони психічного здоров'я в умовах тривалої війни [8].

Аналізуючи сучасні наукові джерела, ми прийшли до висновку, що більш поширені традиційні моделі вигорання, сформовані у відносно стабільних соціальних умовах, є недостатніми для опису професійної діяльності українського фахівця з психічного здоров'я сьогодні. Ми вважаємо, що «глобальна втома від співчуття» в умовах війни має кумулятивний характер, так як вона спричинена не лише болем конкретного клієнта, а й загальним фоном невизначеності, повітря-

ними тривогами, обстрілами та особистими втратами самого психолога. У цьому контексті втома від співчуття постає не як професійна помилка чи проблема психолога, а як закономірна ціна за збереження людяності в ненормальних обставинах.

На нашу думку, значну увагу слід приділити парадоксу психологічної стійкості, який ми спостерігаємо в проаналізованих дослідженнях, коли фахівці в зонах активних бойових дій часто виявляються більш стійкими, ніж їхні колеги у відносному тилу. Ми припускаємо, що це може бути пов'язано з миттєвою «екзистенційною віддачею» від роботи, тобто коли результат допомоги видимий тут і зараз, це стає потужним паливом для задоволення від співчуття, яке не дозволяє розвиватись вторинному травматичному стресу. А майбутнє охорони психічного здоров'я в Україні залежить від того, чи зможемо ми створити систему, де «турбота про того, хто піклується» стане такою ж пріоритетною, як і допомога клієнту.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Теоретичний аналіз дозволяє стверджувати, що втома від співчуття виступає специфічним предиктором, який значно прискорює динаміку вигорання психологів. Якщо класичне вигорання переважно детерміноване організаційними чинниками, то втома від співчуття є «ціною емпатії» за глибоке залучення в травматичний досвід клієнтів. В умовах воєнного стану ці процеси синхронізуються та підсилюються феноменом глобальної втоми від співчуття (GCF), коли психолог виснажується не лише через професійну діяльність, а й через також зануреність у загальнонаціональний травматичний контекст. Це призводить до стрімкого вичерпання емоційного ресурсу, роблячи фахівця вразливим значно раніше, ніж у мирний час. Таким чином, критично важливими для збереження професійного здоров'я фахівців є не лише своєчасна діагностика, а й впровадження системної культури турботи про психологів, що базується на регулярній супервізії, визнання власної вразливості та здатності самоспівчуття.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо в емпіричному вивченні тривалих наслідків втоми від співчуття та розробці спеціалізованих програм профілактики вікарної травми саме для психологів ДСНС та інших структур сектору безпеки та оборони України.

Список літератури:

1. Лікарчук С.В. Теоретико-методологічні підходи до вивчення проблеми професійного вигорання психологів, які працюють в умовах військових конфліктів. *Вчені записки Таврійського національного*

університету імені В.І. Вернадського. Серія: Психологія. 2024. № 4. С. 42–49. DOI: <https://doi.org/10.32782/2709-3093/2024.4/07>

2. Ляховець Л. О., Низовець-Кропта О. А. Втома від співчуття у контексті діяльності фахівців допомагаючих професій: теоретичний аналіз. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Психологія*. 2025. Т. 36 (75). № 1. С. 53–59. DOI: <https://doi.org/10.32782/2709-3093/2025.1/10>

3. Оверчук В. А., Суханова О. О. Психологічні наслідки роботи в умовах війни: дослідження втоми від співчуття у практикуючих психологів. *Психологічні студії*. 2024. № 3. С. 56–62. DOI: <https://doi.org/10.32782/psych.studies/2024.3.8>

4. Пилипенко Л. В., Пилипенко В. М., Тимчук І. О. Психологічні особливості емоційного вигорання у волонтерів під час воєнного стану. *Наукові інновації та передові технології*. 2025. № 5(45). С. 2126–2134. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-5\(45\)-2126-2134](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-5(45)-2126-2134) Українці відчують стрес і тривогу, але обирають конструктивні копінгові стратегії реагування на ці стани. *Програма ментального здоров'я «Ти як?»* URL: <https://howareu.com/news/ukrainsi-vidchuvaiut-stres-i-tryvohu-ale-obyraiut-konstruktyvni-kopinovi-strategii-reahuvannia-na-tsi-stany>

5. Compassion fatigue. *APA Dictionary of Psychology*. URL: <https://dictionary.apa.org/compassion-fatigue> (date of access: 26.02.2026).

6. Figley C. *Compassion Fatigue: Secondary Traumatic Stress Disorders In Those Who Treat The Traumatized (Series in Psychosocial Stress)*. Routledge, 1995. 268 p.

7. Gusak N., K. Nikolova, O. Zbitnieva, O. Horbanova, V. Hauf. Working With War-Affected Populations: Burnout and Secondary Traumatic Stress Among Ukrainian Mental Health Professionals. *International Journal of Social Psychiatry*. 2026. DOI: <https://doi.org/10.1177/00207640251409948>

8. ICD-11 for Mortality and Morbidity Statistics. *ICD-11*. URL: <https://icd.who.int/browse/2025-01/mms/en#129180281>

9. Kostova Z., Pfeiffer E., Garbade M. “What doesn’t kill you makes you stronger”– Professional quality of life in Ukrainian mental health care professionals during the ongoing war. *Traumatology*. 2025. DOI: <https://doi.org/10.1037/trm0000562>

10. Koutra K., Mavroeides G., Triliva S. The Costs of Caring: Prevalence and Associated Factors of Burnout, Compassion Fatigue, and Compassion Satisfaction Among Mental Health Professionals in Greece. *Psychology International*. 2025. Vol. 7. No. 3. P. 58. DOI: <https://doi.org/10.3390/psycholint7030058>

11. Maslach C., Jackson S. E. The measurement of experienced burnout. *Journal of Organizational Behavior*. 1981. Vol. 2. No. 2. P. 99–113. DOI: <https://doi.org/10.1002/job.4030020205>

12. Noor A.M., Suryana D., Kamarudin E.M.E. et al. Compassion fatigue in helping professions: a scoping literature review. *BMC Psychology*. 2025. № 13. DOI: <https://doi.org/10.1186/s40359-024-01869-5>

13. Parker G., Tavella G. Burnout: a case for its formal inclusion in classification systems. *World Psychiatry*. 2022. Vol. 21. No. 3. P. 467–468. DOI: <https://doi.org/10.1002/wps.21025>

14. Stevens K., Al-Abbadey M. Compassion fatigue and global compassion fatigue in practitioner psychologists: a qualitative study // *Current Psychology*. 2024. Vol. 43. No. 8. P. 7259–7274. DOI: <https://doi.org/10.1007/s12144-023-04908-3>

References:

1. Likarchuk, Ye. V. (2024). Teoretyko-metodolohichni pidkhody do vyvchennia problemy profesiinoho vyhorannia psykhologiv, yaki pratsiuut v umovakh viiskovykh konfliktiv [Theoretical and methodological approaches to studying the problem of professional burnout of psychologists working in conditions of military conflicts]. *Vcheni zapysky Tavriiskoho natsionalnogo universytetu imeni V.I. Vernadskoho. Serii: Psykholohiia*, (4), 42–49. <https://doi.org/10.32782/2709-3093/2024.4/07> [in Ukrainian].

2. Liakhovets, L. O., & Nyzovets-Kropta, O. A. (2025). Vtoma vid spivchuttia u konteksti diialnosti fakhivtsiv dopomahaiuchykh profesii: teoretychnyi analiz [Compassion fatigue in the context of helping professionals: a theoretical analysis]. *Vcheni zapysky Tavriiskoho natsionalnogo universytetu imeni V. I. Vernadskoho. Serii: Psykholohiia*, 36(75), (1), 53–59. <https://doi.org/10.32782/2709-3093/2025.1/10> [in Ukrainian].

3. Overchuk, V. A., & Sukhanova, O. O. (2024). Psykholohichni naslidky roboty v umovakh viiny: doslidzhennia vtomy vid spivchuttia u praktykuiuchykh psykhologiv [Psychological consequences of working in wartime conditions: a study of compassion fatigue in practicing psychologists]. *Psykholohichni studii*, (3), 56–62. <https://doi.org/10.32782/psych.studies/2024.3.8> [in Ukrainian].

4. Pylypenko, L. V., Pylypenko, V. M., & Tymchuk, I. O. (2025). Psykholohichni osoblyvosti emotsiinoho vyhorannia u volonteriv pid chas voiennoho stanu [Psychological features of emotional burnout in volunteers during martial law]. *Naukovi innovatsii ta peredovi tekhnolohii*, 5(45), 2126–2134. [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-5\(45\)-2126-2134](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-5(45)-2126-2134) [in Ukrainian].

5. American Psychological Association. (2026). Compassion fatigue. In *APA Dictionary of Psychology*. Retrieved February 26, 2026, from <https://dictionary.apa.org/compassion-fatigue>

6. Figley, C. (1995). *Compassion fatigue: Secondary traumatic stress disorders in those who treat the traumatized*. Routledge.

7. Gusak, N., Nikolova, K., Zbitnieva, O., Horbanova, O., & Hauf, V. (2026). Working with war-affected populations: Burnout and secondary traumatic

stress among Ukrainian mental health professionals. *International Journal of Social Psychiatry*. <https://doi.org/10.1177/00207640251409948>

8. World Health Organization. (2025). ICD-11 for mortality and morbidity statistics. <https://icd.who.int/browse/2025-01/mms/en#129180281>

9. Kostova, Z., Pfeiffer, E., & Garbade, M. (2025). “What doesn’t kill you makes you stronger”: Professional quality of life in Ukrainian mental health care professionals during the ongoing war. *Traumatology*. <https://doi.org/10.1037/trm0000562>

10. Koutra, K., Mavroeides, G., & Triliva, S. (2025). The costs of caring: Prevalence and associated factors of burnout, compassion fatigue, and compassion satisfaction among mental health professionals in Greece. *Psychology International*, 7(3), 58. <https://doi.org/10.3390/psycholint7030058>

11. Maslach, C., & Jackson, S. E. (1981). The measurement of experienced burnout. *Journal of Organizational Behavior*, 2(2), 99–113. <https://doi.org/10.1002/job.4030020205>

12. Noor, A. M., Suryana, D., Kamarudin, E. M. E., et al. (2025). Compassion fatigue in helping professions: A scoping literature review. *BMC Psychology*, 13. <https://doi.org/10.1186/s40359-024-01869-5>

13. Parker, G., & Tavella, G. (2022). Burnout: A case for its formal inclusion in classification systems. *World Psychiatry*, 21(3), 467–468. <https://doi.org/10.1002/wps.21025>

14. Stevens, K., & Al-Abbadey, M. (2024). Compassion fatigue and global compassion fatigue in practitioner psychologists: A qualitative study. *Current Psychology*, 43(8), 7259–7274. <https://doi.org/10.1007/s12144-023-04908-3>

© Л. В. Пилипенко, О. М. Лозинська

Оглядова стаття

Дата першого надходження статті до видання: 14.03.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 08.04.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 29.05.2026